

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztési szállás
külső szénutca Sikóház, 36 számánál.

Előfizetheti Kolozsvárt Stein János úr középüztői könyvkereskedésében, valamint a szerkesztőségénél; vidékről minden postahivatalnál. Előfizetési díj félre 6 pf. évnegyedre 3 pf.

Hirdetések 10 p. kr. beiktatási helye díj,
s minden négyhasábos egy sor után 4 p. kr.-nak Stein középüztői kereskedésébe beküldése mellett kiadatnak.

BIRODALMI GYÁSZHÍR!

SÓFIA

a kis cs. k. főhercegnő majus 29-dikén esti 9 és 1/4 órákor jobblétre szenderült.

Még életben találták **Ő FELSÉGEIK** beteg gyermeküket, hogy végpillanatait a szülői szeretet fájdalma fogja fel.

Az ég meghagyta a jó anyának azon vigasztalást, hogy gyermekének végpillantása reá essék, hogy még egyszer ölehesse mielőtt az angyalok honába költözött.

A közrészvétellel fogadott gyászsemeny után, majus 30-dikán reggel 10 órákor **Ő FELSÉGEIK** Bécsbe utaztak, hová Gizella főhercegnő egy órával előbb indult el.

A főhercegnő földi maradványa a budai várkapornában a diszraivalra tételt, s junius 1-sőjén külön vonattal Bécsbe fog vitetni.

OECONOMIAI SZÉTTEKINTÉSEK

VII.

Álláspontunk czim-alatti cikksorozatomban tüzetesen felmutattam már e lapok hasábjain számszerint azon viszonyt, melyben országunk népessége a földterülethez áll. Felmutattam mennyi mivel s mennyi felhagyott föld van az országban, s ezen viszonyból már jól érthető, hogy az eredménynek a közszegénységben kell nyilatkoznia.

E tartományból, hol össze számítva minden családra (négy lelket számítva egy családnak) nyolcz hold mivelhető föld és négy hold erdő, tehát összesen 12 hold birtok esik, beleszámítva e népességbe az összes birtoktalan műparost, kereskedőt, zsellért és proletárt. Szóval mindent, ki ez ország legében osztozik; csak középszerűn művelt gazdaszt is kétségtelen jólétet árasztathatna.

Nem tiz tizenkét hold birtok: de három hold is kényelmes életet biztosíthat jól művelve, egy iparos családnak.

Soha sem felejttem el, egykor Pestről Szolnokra jöt-

tem közben egy igen tisztos külső cseh paraszti találkozásomat; kivel szóba ereszkedvén a csehországi gazdaszatról, mely tartomány pedig még nem vergődött európai hirre földművelésével; ez utitársamtól értesültem, hogy neki négy hold birtoka van, melyben részint komlót mivel; s részint váltólag, de főként kapa gazdasággal, e négy hold földből évenként ezer pfrintot vesz be, melynek hasonfelével családját eltartja, míg más felével évenként gyarapítja birtokát, vagy biztosító intézetekben pénzalapot növel aggkorára. — Uram istenem! gondoltam, hány hold föld után kaphatunk mink ki ötszáz pfrint tiszta nyereséget? Hány hold földes birtokért adnak Erdélyben 500 pfrint haszonbért?

A legkeresettebb helyiségen fekvő birtok az Erdélyben, melynek holdja után egyre másra nyolcz pengő forint haszonbér ígértetik, és miért vajjon?

Azért mert birtokaink szétszórtsága miatt, a földkővértés rendesen nem mehet, s nagyobb birtokokban a birtok egy része el van satnyulva; s azért mert a szétszórtság temérdek munkaerőt felemészt, és azért, mert ugarrendszerünkkel a birtok 1/3 része (sőt székelyföldön

hasonfele) évenként paragon, használat nélkül marad, s ki háromszáz hold földet haszonbérrel, csak úgy teszi fol a számítás, mint melyből évenként csak két száz holdat (székelyföldön százötven) használhat.

Ez pedig roppant különbség, egy harmad vesztés. A mennyit egy-két év alatt ezen paragon hagyás által Erdély gazdái veszítenek, azzal szinte az egész országot commasálhatnák.

Igy ez a számítás csak a mostani haszonbér kelendőse szerint is egyszerűen a mostani haszonbérkelendőség után a haszonbér számítás, ha minden földdarabunk tiszta tulajdonosi használat alá állana.

És pedig a nép fogékony e számításra, én tapogatóztam gondolkozásmódjuk körül, s ott hol a föld évi használat alatti határon áll, örömet ígérnek holdjáért 15—20 pfrintot is, 10-et 12-öt bizonyosan.

Igy azon százholdas földbirtokért, melyért most a zsidó bizonyosan nem ad több haszonbért Erdélyben 400—500 pforintnál, midőn azt összevonva tagosítva, apróbb táblákra felosztva, s becselve, részletesen a népnek kiosztanók, évenként 1500, 2000, s kedvezőtlenebb

TERMÉSZETRAJZI CZIKKEK.

Borszék földtani viszonyai.

(Folytatás.)

Az 1851-ik év őszelőjének egyik napján Borszék délnyugati részén fekvő Borpatak kies völgyébe tettem egy földismeri kirándulást. E völgyület déli oldalán gyakran feltűnt előttem egy sajátos szürke fővénkönek előjötte, mely a gyakorlott földismerő előtt rögtön elárulja az azt követő község képződményeket. Gyanításom nem is csalt, másnap tett kutatások következtében a legszebb község-fekvényt fedeztem fel, melynek egy kis példányát bátor vagyok itt fel is mutatni (lásd a 14-dik sz. közelet). E község-lemezek között az ősvilágnak a harasztok családjához tartozó neuropteris és sphenopteris nevű óriás lopvánoszk lenyomatait is volt alkalmam észlelni; — de ezekről majd máskor bővebben értekezem.

Figyelmeztetem hazámfiat e községtelepre, melynek kiaknázása a legszebb reményekkel képes kecségetni a vállalkozókat; a kis Beszterce-folyón úgy is nagy mennyiségű tutajokat üsztának Moldovába, melyekeni szállítás nem járna nagy nehézséggel. Vizi úton épp a Feketetenger partjaira lehetne közszenünket lerakni, hová most az angol szén halmozódik. Hát mikor Moldovát is vasút fogja átszelni, mekkora helyi előnyökkel fog e községtelep az angol felett kínálkozni? Elégé ajánlottam az akkori haszonbérletnek e vállalat kezdeményezését, ki ugyan készen nyilatkozott a kísérletre, de részvényesek hiánya miatt az egész terv dugába dőlt. Továbbá figyelmeztetem egy vakító fehérségű kavicsra, mely alkalmasabb az üveggyártásra, mint az általa eddig használt és távol bb fekvő kékeszínű kovakő. Ez állapotomat el is fogadta, s ma már mind ezt használják az üveggyártásban. Végre rávettem az általam legelőször fuvartott szilárdabb borvízűvek nagy számban készítésére, mely — mint látom — későbbre oly annyira megtetszett, hogy jelenleg rendőreleg is ki vannak az előbbi vékony borvízes üvegek küszöbölve.

Borszék viránya.

Erdély szorgalmas füvésze a nagyérdemű Baumgarten azt állítja ismeretes munkájában: hogy a kárpáti flóra Theszia és Csukás magaslatain Brassó mellett van legfénylőbb és dúsabban képviselve. Az enumeratio stirpium transylvaniae jeles szerzője bizonyára nem ismerté Borszék környékének növényzetét; sőt merem állítani, hogy e földhely sáros nevű ingoványát soha se látta, különben vizsgaszemeit ki nem kerülhetné volna ama gyönyörű növények, melyeket én bátran Erdély viránya gyönyegyeinek nevezek.

Borszék-florája neve alatt csak azon növényeket sorolandom elő, melyek a belbőr-borszék-tölgyesi vonalon tengenek s a ritkábbak közé tartoznak. Ezen füvényeknek száritott első századával bátor vagyok most muzeumunknak kedveskedni, még pedig oly foglaltványba zárva, melyet magam szerkeszték mintául intézetünk számára. A többi centuriák később lesznek beküldendők. Annnyit sajonnal vagyok kénytelen megjegyezni: miként a szikkadt példányok nem tartoznak a legsikerültebbek közé, mivel az 1851-dik valamint a tavalyi rendület teljes fűrdőszak nagy hátrányul szolgált a préselő növénysszűritésnél.

Egy pár növénynek magvát is küldöm, melyek muzeumunk kertjében lennének illő helyre elvetendők, sőt Erdély leg-ritkább növénymagvainak rendre-rendre beküldését ezennel ígértem; hogy az útazó külföldi pillanatra áttekinthesse hazánk virányának jellemző képviselőit. Ugyanis több külföldi füvészkertet ismerek, melyekben nagy gondallal ápolják a forróvíz tengéletet míg a hontak nevezetesei benne hiányoznak. Sőt még a hírhedt Jardin des Plantes-ban se jenyésztenek minden frank füvenyt, például: hogy többet ne említsek hiányoznak ottan a pyrenei szék primulák. Egyedül a London mellett fekvő s Hooker igazgatója alatti nagyszerű kew-i füvészkert tartamaz kivétel nélkül minden jeles angol növényt. Előre képelem mily gyönyörűen veendi ki magát a muzeum kertjének felső részében kárpáti mész és homokkőből mesterkelt sziklácskákra ültetendő törpe fenyők között a campanula carpatica-gentiana, frigida-swertia, punctata lichenis, nivalis-telekia speciosa — a saxifraga és silene több ritka fájával. Hat még egy a forrás alatt rőtönzendő kis igoványban, Erdély legszebb növénye a pálca kajmár más mocsáraitkal mily kellemes látvány leend?

No de ezek rendezését bizzuk ahoz értőkre!

I. Sziktelen növények.

A Moszatok (algae) rendjével kezdem el Borszék dús növényzetét, mindegyik családból kiemelve a nevezetesebb egyedekeket. Az osztás által szaporodó cikmoszat-család (Diatomeae) tagjai a szerves képződés legalsóbb fokán allanak, s nemely természetbuvároktól önálló mozgékonyaságukért az ázalg frgekhez (infusoriae) sorollattak; de ma már kiderült miként szilárd részök növényállomány alkemeivel bir. Ezen kívül pedig gyomruk hiánya s az élenyikilehelés világoosan bizonyítja növényeredetüket. A sárosban előjónnek diatoma vulgare, striatella unipunctata sphenella vulgaris. Ugyanott a kocson-családból (nostochinae) protococcus nudus, a mészköszirtek pedig: eucalcis calcivora, nostoc alpinum. A moszatrend a vízvonat családj (confervaceae) által van a sáros mocsáiraiban legszebben képviselve, melynek zöld hálózata conferva capillaris, oscillatoria calcicola et smaragdina, conferva aponina et labyrinthiformis, s más még általam még nem határozott példányokból áll. Itt találhatók még a vizálg-családból (characeae) a chara gracilis és flexilis. Végre a csigázöld-család is (ulvacae) személyesítve van a fedélzeteken tengő ulva crispa által.

A zuzmók (Lichenes) rendje mind légi növényekből áll, szeretik a világosságot, soha se élnek vízben vagy sötétben, s levélzöld sejtjök két állatszö szintelen réteggel borítvák. Zuzmók a legelső növények, melyek földünk terméketlen szikláit bevonva talajul szolgálnak a mohák s később más tőkélyes növények kifejlődésére. E rendből kiemelendők: a mészszirtekhez tapadt urceolaria calcarea, trachylia saxatilis. Biatora aurantiaca, parmelia revoluta, s a fenyők ágairól gyönyörűen lecsüngő usnea barbata és evertia jubata.

A gomabák (Tungi) rendjéből nem hagyhatom említetlenül az éti szarvasgombát (tuber cibarium), kupos szömöröcsöget (morchella conica), a sárga palánkat (clavaria flava), éti vargányt cantharellus cibarius és ehető tinort (boletus edulis), melyek mindnyáján kedvelt eledelül szolgálnak — a két első az ugynevezett búkkhavason a három utóbbi pedig a fenyvesekben othonos. Nagyon gyakoriak még a mérges légyölő galocza (agaricus muscarius), a verhenyös ligomba (polyporus rufescens) és a tinoruk több fajai.

(Folytatjuk.)

És így vagyunk minden birtokunkal. Azért mondanék, hogy ember ki a gazdászatról felvilágosult fogalommal, s azonban csak középbirtok jutott osztályrészeül hazából, méltán kétségbe eshetik, vagy legalább agy evezszheti magát birtokában.

DÓZSA D.

(Kivonatilag a „B. H.“ után.)

Május 23. Pest városa kerületének határán a Rákoson, hol a megyei terület kezdődik, czimeres és zászlós dadapok mellett, a megyefőnök s a nemesség egy része várta és kísérte 500 népies öltözött lovassal Ő Felségeiket Isaszegig, hol ismét dadapok emelkedett, lányi esperes Pridoska István üdvözölt beszédre Ő Felsége magyar nyelven néhány kegyeltjes szóval válaszolt, valamint a nagy-katái lelkész Rácsay Ferenc beszé-

(Folytatás)

1845-ben Erzsébetvárosban helyi önkormányzat-tervezés kezdődött. A tervezés az Erzsébetvárosi község 1174 □ öf alkalmas fekvésű beszécsolt földet adott rendelkezése alá, melyhez a társaság ³/₄ hold területet vett még: de ennek működése esmeretlen, hanem 1855-ben Reihernak (jegyzőnek) segédelmével hasznóbérelte Péterfi József 15 évre, ez egyesületi eperfált és 1856-ban ilyen helyet termelt.

1850-ben ápr. 28-kán a szebeni kereskedő-egyesület fel-

Május 24. Ő Felségeik reggeli 7 órakor jelen voltak Jászberényben az isteni tiszteleten — ezután következett az utazás Czeglédre, a Jászágó határáig banderiumoktól, tovább nemes lovasok a megyei községek banderiumaitól kísérve, Czegléden bemutatók a pályaudvarban; — Nagy-Körösön Felségeik egy igen elméren rögtönzött népnépet látogat meg. Kecskeimén a felkérésed még emelkedettebb, midőn en az övárosnak a legmagasb oltalt alatt királyi várossá emeltése tudva lön. — Félégházán hódolata a kunoknak. — Ségden nagyszerű intézkedések a legmagasb elfogadásra, vihar örömrádás, messze távolból sietett oda mindenki, 3 óra tá legmagasb ideérkezés, itt a bevonulás alatt templomlátogat továbbá bemutatók, audientiák, nagy udvari ebéd, mely a házások a szokásos hódolati adományokat átnyújtották; — ez a halász- és népnépet. Végre Ő Felségeik meglátogatták a székört, s visszamenet a város kivilágítását méltóztattak megszélni.

1940. Maj. 28. reggeli 6 órakor Ő Felségeik elutaztak N.-Vár-
ról, 11 órakor Debreczenbe érkeztek, s nagy fényvel a leg-
nepélyesebben fogadtattak. Fájdalom! Ő Felségeiket itt tá-
vudósítások vártak, melyek a Zsófia főhercegnő ő cs. fens.

társa szerint, magában Fogarasban is magánosoktól a selyembo-
gártenyésztés elpróbáltott, de minthogy semmi eredménye nem
lett, abban hagyatott.

Máj. 26-án gyönyörű szép napra viradtunk. Minth- az ég is szándékosan rákésztült volna, egész figyelme- tességgel szemügyre venni a magyaros színű innepies k- születeket, mikkel a Magyar epedve várt királyát és k- rályneját fogadni ohajtá, oly derült mosolygó arcze- pillantott le a magyar városra. Magyar is volt ez valób- tetőtől talpig, mert a házak tetőin nagy számmal leng- deztek a magyar három-színek, mintha a házakban lak- szivéből hajnali álmuk idején keltek volna ki a szívél- ünnep dicsőbbé tétele végelt, oly üdék, oly tündér- szágias képűek voltak, a magyar színek illendőkép s a- tozó loyaltitással az osztrák fekete-sárga s a bajor feje- kék színek által levén mérsékeltetve, — s az utcák- végig pezgelt tolongott a nagy népsokaság, s nagy rés- természetesen csak gyalog, mert habár Isten a magy- mint mondják lóra teremtette, és most is szeretett vo- ugy hiszem valamennyie lóháton nyargalni az érkező Fejedelmi Pár élte, mint a kún-jászok népe, de hol k- ni s mikint tarthatni el oly számanélküli lovat, mennyi lovagias érzelem. Gyalog tehát, de ékes-gyalogia- özönlött a felizgult népség ki a Németutca végén fel- tott, — az Isten hozottat arany betűkkel már két- óta kiáltó diszkapuig, s ki a városon kívül a szalo- kországtunál batárszélig. Ugyan e pontig lovagolt a- ocszított ki a városi község és tanács a polgármester- zetése alatt, mint illet magyar diszöltönyökben, — pontig vonultak ki Nagyvárad, Arad és Szathmár váro- banderiumai is; s a két utóbbiak kivált magasztos ér- dobogtattak fel a néző sokaság szívében délcegz lova- nemzeti díszes öltönyeik, daliás termetők s katonás- tásuk által, s ez érzés elvágztatásuk percezeiben minde- gangos Éljenekben tört ki; de elragadólag szép is- ám az a szathmáriak öltözeke, mintha egy magyar- dőrországi kastély kapuin csak akkor szökdeltek vol- az ő veres nadrágu, zöld dalmányu, s arannyal d- kihimzett mentéjű személyeikkel, — de meghatólag s- is volt az aradiaknak Matyas királyunk bíres fekete le-

Egyébiránt ígérte a tisztelt minisztérium, hogy hasonló foglalkozások kedvezményeül egész befolyásával fog örömei közbenjárni. Továbbá kijelentette, hogy az epemag és se-lyembogár-tojás szűzsegetlet Lombárdból, Velenczéből vagy katonai hadtörőrségből megkapni és arról gondoskodni kellene hogy minden magányerőszkedés kizárásával, a vetők csak je-lyen s hihetőleg illendő áron nyerjenek.

A hol már eperültetvények léteznek, lehetne jutalmak ki-űntetések által nagyobb kiterjesztésére munkálni, nem kevésbé a gubók jó raktáráról is a kiállított kedvezményeül keller-gondoskodni.

(Folytatjuk.)

De szinte kijövék barátom, a dolog, sodrából; engedj meg nekem fekete-ügyi székelynek, hogy nagy küldetésű követ létemre is még mind csak az utcán ácsorgok; de nem tudok addig rendeltetésünk helyére, a püspöki palota előcsarnokába mehetés végett fiaker után latni, míg ezeket a vidékekről beidézett kék-inges, gatyás mozlímokat vagy zuávokat meg nem tekintem, a kik minden oldalról teremnek elé, mintha e magyar földnek a kék-inges huszárokat is csak oly könnyű volna minden szabályszerű vajudas nélkül is szülni, mint csekély művelés után az itten már szépen virágzó rozskalaszokat. Magyarok biz ők — e kék-inges, gatyás legények és nekem igen tetszenek, talán mert nekünk székelyeknek is ily kék a natiókné színe, mint veres az erdélyi magyar rokonainké, a szász gatyafiaké pediglen sárga. Egyébiránt ha egyszer valamikor ily nagy ünnepély alkalmával nekünk is székelyekül nemzeti kékké kellene öltöznünk, csak megmaradnék biz én a szűk kék-nadrág mellett, áttalanám ily szárnyas bőngbőbe, gatyába öltözni: mert egy az, hogy én már egyszer a szűkhöz vagyok szokva, más pedig az, hogy igen szép helyes a bihari magyaroknak az ő földeik bőséges voltát gunyajok bősége által is kitüntetni és mintegy jelképezni, de nekünk székely magyaroknak oly szűkek, oly szalagvékonyak a mi láb földcink, illő hát hogy e szűkségünket nadrágunk szűk voltával is képviseltessek. De nagyjuk most ezt a szűkséget, s menjünk a végtelen bőngű tárgyra által, mert csak most veszem észre, hogy nem tulajdonképen a kezdetnek is csak kezdetén állok — még mind csak délelőtti bandalok az utcán s oly zavartarkán beszéltek mindent össze vissza, mintha divánon hererésznek egy jó ebéd utáni délután. Hadd széljünk hát egészen komolyan a tárgyra — majd később, ha kényelmesebb helyzetben irhatok neked barátom, nem csak a pusztá térden ügyszólva, mint jelenleg. E perczen indulok Debrenzenbe, a törzsgyökeres magyar hitű és erkölcsű, s tán híssé zsiros száju cívisék Rómájába, hogy ha már nem mehetek is haza a Fekete-ügy vize mellett szülni a pünkösdi szent lelket, vehessem annak kettős sőt hármas mértékét a az erős hit, tudomány és nemzeti érzés gazdagon buzgó elforrásából. Azonban ne félj, jó földim, hogy sokáig főm szivogatni a szent lelket itt a hortobágyi pusztá szegek érintése s a vendégfogadó házakat elfoglalt zsidó ifiak drága krétájának hatása alatt; ha el kelle is jönnöm szülről a töökbuzza vetés teljes bevégződése előtt; de ár a haricska vetésen otthon kell lennem okvetetlenül.

Bukarest, máj. 17. 1857. Nagyon tisztelt Dózsa Dániel ur! A Bukaresti helvéthitű magyar ajku község, melyen fájlalván sófalvi testvér egyházunk tűzvész általi szerencsétlen tönkre jutását, a mai isteni tisztelet után begyűlni szokott perselypénzt — hat huszast — az említett egyház segélyezésére fordíthatni határozta.

3. A jelenleg confirmatoria feljáró öt leánya öt huszast.

4. A fiak közül heten: két huszast és felet.

5. Az iskolás gyermekek, kiknek nagyobb része a nagy távolság miatt délben nem ehet, ha-

rágy távolság miatt délben nemmehet haza, hanem szü-
őiktől egy-egy krajezárt kapnak, magok között a multhé-
en megtakarítottak az irl célra két huszast. Így az egész
őszveg harmincz huszas. *)

Mind ezek megbízásából bátor vagyok uraságotat fölkérni: sziveskedjék a kisdéd de tiszta szívvel küldött üssegecskét a sófalvi testvérek egyház-pénztárnokának szolgálatná, azon buzgó obajtás izenete mellett „adjon az ég ön lelkes fölhívásának honunkban mentől száma-abb követőket.

KOOS FERENCZ s. k.
Bukuresti hely. hit. lelkész.

Dézs, május 23. 1857. A dézs-városi képviselő válaszmány mult vasárnap tartott gyűlésének mutatója b a polgármester a városi levéltárban talált 1236-ik évtől az 1735-ik évig terjedő 511 darab régi oklevelek hiteles lajstromát, melyet készített, s csinos angol kötésbe foglalta, a városi levéltárnak ajándékozott egy szenvéd-lyes oklevélész, s talán nem sértek szerénységet, ha meg is nevezzem, Torma Károly hazánkfiá, volt b. szolnok-megyei képviselő s hirneves oklevélész Torma József hazánkfiának érdemes fia. Mely fáradságos munka régi oklevelek olvasása, betűzése, mennyi időt igényel a ki-vonatok készítése, s mennyi alkalmatlansággal jár azok rendezése: csak az tudja, ki asonló munkában fárado-zott foglalkozása közepett többször láthatni szerencsés

*) Tolmácsolja ön kérem legőszintebb köszönetemet hitfelekezetünk távollévő tagjainak, kiknek nemis részvéte által mélyen megvagyok hatva.

DÓZSA D.

volt nevezett hazánkfa önként, minden felhívás nélkül, csak is a tudás és barátkodás vágyától ösztönözötve, vállalkozott a nagy munkára, s azt néhány havi idő alatt végre is hajtotta, ámbár némely régi oklevelek átolvasására egész napok kívántattak. A városi képviselő választmány ezen fáradságok, — mellőképpen megköszönni kívánván, — Torma Károlyt tiszteletbeli polgárának kinevezte, s már a polgári oklevél kézbesítése is megtörtént. Mi türelmet és kitartást kívánunk iljü polgártársunknak nemeszenvedélye gyakorlásában, hogy mentől több oklevéllel ismerethesse meg a közönséget, melyet addig a feledés fátyola takart, s a melyekből csak tanulságot, s okulást nyerhetni a jövőre. Városunk mult történetével ismeretelt meg bennünket; illő hát, hogy polgártársunknak nevezhessük őt. A dézs-városi levéltár — miután az 1738-
atani levelek lajstromzása már régebben megtörtént, lementő rendbe van, de meg is érdemli a figyelmet, mert az erdélyi leggazdagabb városi levéltárak közé tartozik. Régi nevezetes okiratok tekintetében, a melyeket ha végig tekintünk, bámuljuk őseinknek azon ügyes körültekintő politikáját, miszerint akármi kormány volt felette, a királyok akár német befolyással teremtett királyai, fedelmelmei és kormányzói voltak, legelsőbbben is, a hogy az új kormány megkezdődött, az az előtti uralkodó által adott kiváltságait erősítette meg, majd mindeniktől is van városi privilegiumokat megerősítő oklevél. Sok kiváltságokkal éltek különböző idők viszonytságai között a észleik Sem vagyonukban, sem személyökben le nem tarthatottak, s csak saját bírájuk előtt idézthettek s pereltethettek be. A tanács jus gladii gyakorolt, utólag a boszorkányt 1764 végeztetett ki, érdekesek a tanács ött 1723, 1727, 1752, 1760 lefolyt boszorkány-perék s tanu-kihallgatások. A város polgárai majd minden nemesi jogokat élveztek, vámat nem fizettek még sokszor lóts se, sőt másoktól olcsóbban vásárolhattak sat. sat. e vannak közérdekű különösen, közviszonyainkra vonatkozó és a hazai történetészetre némely világot derítő oklevelek is, számszerint valami 20 darab, a melyek az erdélyi muzeum számára leendő átengedésével egy szolgálatot tennének az illetők ezen országos közérdezetnek. A magas kormány is nagy figyelemmel van a hazai régiségek és historiai emlékek megőrzésére s fenntartására, minek bizonyságául szolgál azon felsőbb rendlet is, miszerint a volt belső szolnokmegyei levéltár rendezése meghagyatott, s öt hónap alatt a munka bevégezése rendeltetett. Ki a historiai emlékek iránt egyelettel viseltetik, azokat ismerni tudja, becsülni, megőrizni, boldog a nemzet, melynek oly multja volt, mely-
való visszaemlékezés büszke önérzettel tölti el a hál-
keblet; boldog ő, sokkal boldogabb, ki a múltból
ritett tapasztalásokat okosan tudja felhasználni egy
b jövő előteremtésére.

R. L.

* Nemes József úr, kinek Dézsen f. é. ápril 13-dikán történt halálát annak idejében lapunk is említtette volt, a dézsi megyei törvényszék általa szerint f. é. márczius 26-dikáról kelt végrendeletében következő hazafias hagyományozással örököltette emléké: 1) A kolozsvári magyar nemzeti színháznak hagyott kétezer pengő forintot; 2) az erdélyi múzeumnak ötszáz pengő forintot és 3) ugyancsak az erdélyi múzeumnak könyvtárát kéziratgyűjteményével együtt; 4) az erdélyi gazdasági egyletnek Kolozsvárt 1000 pengő forintot. Aldás emlékére, békeporaira! A hálás utókor mindig azok közé fogja számítani a derék hazafit, ki a nemzeti jólét fölöttelét a legszebben fogva fel, annak biztosítására befolyini sietett élete utolsó perceiben, melyeket ez által dicsőkké tett.

— (Beküldetett.) „Örmírh a cath. nevelés köréből.“ Ko-
zozárvárti, május 31-kén 1857. Nagyméltóságu és föltisztelendő
Haynald Lajos, Erdély magasztos ihletű püspöke a s. rom. cath.
anintézeteknek az egész honban böles, mely itéleti főigazgató-
a, vallásos nevelés körébeni ernyedetlen buzgalmat s magas
születet tanúsító áldozatkészsége hervadhatlan fűzérében egy
ij nefelejtést illesztett be akkor, midőn a kolozsvári rom. cath.
főgymsium 8. osztálya számára, Bécsben Hartinger Ant. mű-
vészi nyomdájában remek színészettel s gyönyörű aranyozlatu
eretekbe foglalt, a keresztén fűggő idevítőnek és a boldogsá-
s szűz anyának 2' 10" magas s 2' 4" széles, négy-négy pél-
ányu képeit, mint a növendék ifjuság iránti határalan atyai
zeretetének zálogát megküldeni egykeszedelt. Felcíphetlen lesz
áldozó szép lelked bűgő főpap! s hálátelt kobeillel emelik fel
szekesülsz kézeiket a tanárok tanuló növendékeikkel együtt e
sent képek előtt az idevítő és boldogság szűz anyához, fui
ázzalal lekönyörögven az áldást és üdvét, hived boldogságát
közölközi törekvő munkás éltedre, az érdem koszoruját ifju, de
erék tisztelétét kíviró hálántekidra.

* Besztercze evang. községe képviselői maj. 24-dikén a
 eskosztartván, egy bizottmányt neveztek ki, melynek felat-
 a közlebbi tűzvész által megrongált templomi harangok uj-
 löntése iránt egy kolozsvári és egy aradi harangöntővel alku-
 zásba ercszkedni, s az egyházi főtanács utján Erdély, s más
 ronaországok evang. egyházaikebelében adakozást eszközölni.
 templom fedelének helyreállítása a községi és nem az egyházi
 nztár által lenne fedezendő, a mennyiben annak fenntartásárl
 ek óta csupán a község gondoskodott. Ebből idővel az egyhá-
 illetleg sajátos jogi kérdések merülhetnek fel. Egy rész-
 y társulat is alakult az építéshez szükséges anyagok beszer-
 sére. (S. B.)

* A „Tanodai Lapok“-at, melyeknek bérczes hazánkban

is sok előfizetője van, július elsőjén kezdve maga a szerkesztő, Lonkay Antal ur fogja kiadni, és a részvét emelkedésével bővíteni fogja, pályadíjakat is tűz ki. — Boross Mihály pedig mint felelős szerkesztő, és Magyar Mihály mint kiadó-tulajdonos egy „Kaulauz” című het lapot fognak megindítani „a nép jólétéért”, előfizetési díja egy félévre 1 prt. —
* A Friebeisz I. által kiadott „Hazai beszély- és regénytar” II. dík felezt Pesten megjelent és Degré Alajos hét kisebb novelláját hozza. Ujból is ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe e derék nemzeti irodalmi vállalatot. Egy füzet ár csak 30 pr.

* Lázár Miklós, mezőpeterdi plebános, kinek vallásos költeményei figyelmet ébresztettek, előfizetést hirdet egy kötet ilyen tartalmú köl. öi munkára, mely mintegy 14 iyen Pesten még ez év július vége előtt meg fog jelenni. E határidőig előfizethetni 1 prtal.

* Az idei pesti lóverseny különösen érdekes lesz. Ez érdekelt emeli az is, hogy most lesznek először nyerhetők az 1000 és 600 aranyos állami díjak.

* Napolyból majus 4-ről írják, hogy a Vézuv ismét nagy levékenységet kezd kifejteni, s különösen éjjelenként nagyszerű átványt nyújt.

* Konstantinápolyban ismét roppant tűzvész dühöngött. Május 20-kán, mint több lap írja, mintegy 1200 lakos vesztette életét.

mint: Jukovskij, Bajuskov, Strugovszkij, May, stb. orosz nyelvű fordítják, s mint egy orosz tudományos lapban olvastuk, a már megjelent műtárgyak az északi olvasók előtt nagy elismerést arattak.

* Klapka, ki Genben polgári jogot kapott, e városban nagy számú hallgatóság előtt felolvasásokat tartott az 1848- és 849-ik magyar hadjáratról. Hallgatóinak előadott minden hadműveletet az első esatól a lemesvári vereségig és Görgei fegyerletteléig Világosnál. Közbe közbe felbeszákította előadását, hogy némely hadműtani szabályokról adhasson fogalmat, s az egész tervet egy sajátkezűleg e czélra készített katonai földrajsszokkal világosította meg. Különösen kiemelte azon nagy adtni hibát, melyet a magyarok akkor követtek el, midőn, önyök további keresése helyett, visszazáptólhatlan időt vesztettek Buda ostromával, melyet csak egy gyenge hadtestnek kellett volna vinni, a további operatiók megakadályozása nélkül. Ki volt oka ezen hibának, melyet az osztrák politika oly jól fel tudott használni? Sokat irtak és vitalkoztak erről azóta. Egy levél Görgeitől Klapkához, melyet ez szóról-szóra felolvasott, e kérdést egészen új oldalról látszik megvilágítani. Ismeretes a Henezi szép örvédelme és halála Buda bástyán. Ezen vélem a Paskewitsch alatti nagy orosz sereg közeledésére időt töltészként előnyomulni, mi alatt az osztrák hadsereg Haynau által reformálva és Paniutne orosz hadteste által szárnyévalva, a Duna mellett kezdett működni. Sokan vannak azon véleményen, hogy Magyarország helyzete ez időszakban már kétségbeesett volt. Klapka az ellenkezőt állítja. Ő sajnája, hogy a kormányzásnak nem jutott észébe egy, a svájczakéhoz hasonló katonai szervezetet hozni létre. Az oroszok lassu nyomulása, a nehézségek, melyekkel egy ellenséges országban, hol oppant nagy, majdnem lakatlan térségeken bajosan láthaák elgukak élelmiszerekkel, elég időt hagyott volna annak kivételére. Szerinte az organisatió kilátást nyujtalt volna a betörő sereg megverésére sőt szétszórására. E helyett azonban a négyegység és eredmény nélkül harcoltak kis guerillacsapatok, hogy csak a tulajdonképpii serezezekre támaszkodjanak. n vitájk, hogy ez által Klapka mennyiben akart vagy nem akart bókot mondani a svájci hadrendezetre, Görgei felett Klapszigoru ítéletet mond. Görgei manőverjei Komáromnál szele cél és életem nélküliek voltak, s csak egy nyerne makrázatot, ha elfogadjuk, hogy Görgeinek már ekkor formáint szándéka volt, a haderők kimerítése által a háboru további folytatását lehetlenné tenni. Neki, mihely az oroszok érséséről hírt vett azonnal a déli hadsereggel kellett volna esülnie, hogy, ha szükség, Erdélybe vonulhasson. E helyett zontalan csatározással fársztotta seregét. A neki oly nagy vezéri érdemül betudott vakmerő visszavonulást Aradhoz is oka mint éppen nem oly vakmerő és jelest ügykezett bebizom. Görgei Komáromban parancsnokul Klapkát hagyta volt. juk, hogyan kellett ennek végre megadni magát, de nem az mielőtt kedvező feltételekről nem biztosították s a katoebsületet megmentette. Klapkának Görgei fölötti ítétele anöbbsz sulylyal bír, minthogy a mi őtet illeti, kétségkívül szeségből, Komárom védelmezéséről, körülményes adatok he, csak egyszerű rövid leírást adott. A politikai kérdéssel ival Klapka nem foglalkozott tüzelesen, de igen is rámutata egyetértés hiányára, mely a legtöbb függelenségi haral szerepel: A kard emberei restelték a szó embereinek enemeskedni, míg ezek titkon egy hadvezér pillanatnyi népsége ellen harcoltak; a hadseregben, mint a parlamentben, öböző pártok alakultak; mind ez folytonos közdásokat tölt elő, melyek a katonai operatiók hátrányára valának. A szerű dráma elbeszélése éppen a főszereplők egyikének szá, e mellett elegans franczia nyelven, s épp oly tiszta, mint és előkelő stýben előadva, rendkívüli érdekel birt. Megjegyezn, hogy Klapka azon osztrák csapatokról, melyek ettek magukat, teljes méltánylással emlékeztet. (Wes Zlg)

* A pápa minden reggel 6 órakor két fel s rendesen marta a misét, s még egy második misét is meghallgat, miamtikárának audienciát ad, ki ekkor fontos államügyeket zt elibe, erre a majordomus áll elő a háztartást illető előzettel Ezután a hozzá címzett mindenféle leveleket, szígyelemmel átolvassa, s aztán átadja magántikárának váel végezt, vagy ha szükség maga válaszol reájok azonuladonképpii ugynevezett audienciát 10 órakor kezdődnek, áig tartanak a midőn asztalhoz ül Igen egyszerű könyvt 3-tól 5-ig ki szokott kocszni. 5 órakor ismét kezdőd audienciák s rendesen éji 9 vagy 10 óráig tartanak Eknondja imáját mint egy közönséges barát, s ágyába fekmely egyszerű, mint a legszegényebb római tanuló. Kirendkívüli audienciákat, melyek néha előfordulnak, a napen kihallgatásoknak és ügykezelésnek van szentelve, mely államok vagy az egyház kormányzása körébe esik. Alattööl bar ki is személyesen mehet hozzá, s a legnagyobb tevő is benyujthatja kérelmét. Minden fogoly, bármiert legyen el, egyenesen hozzá appellálhat. A déli tartókban, hol a zabolátlan szenvedély uralkodik, bírásztó követeltnek el, s ha a pápa fölveit vizsgálatok után megóti, hogy egy terjedelmesebb bübncsnátra van szükség, nagyban teszi, hogy vagy a büntetés nagyrészét elenged-

di, vágy egészen megbocsát. Minden hónapban 60—70 egyén nyer bocsánatot, s így évenként 600—800 bűnös nyeri vissza szabadságát a kegyelem atyjától.

* A „Kr. Ztg.”-ban olvassuk: Az elpataki anyaforrásnál tett igazítások a legkedvezőbbben sikerültek. A forrás, mely egy csinos kőmedenczébe van véve, oly élénken és nagy bővséggel buzog, hogy nagyszámú látogatók szakadatlan használatára mellett is a viznek szűke nem lehet; az édes vizek elvezetése következtében a forrás szénsavanyos tartalma nagyobb lévén, annak üdvs gyogyereje is növekedett.

— Adakozások a sőfalvi h. h. templom számára. T. Csűrös József, bethleni lelkész ur által küldött, gr. Bethlen Pál 40 pfr. Bod Péter 2 fr. Enyedi István 1 fr. Gr. Bethlen Károly 4 fr. Gr. Bethlen Károly 5 fr. Gajzágó László 1 fr. Török Ferenc 40 kr. Mersok János 40 kr. Kincses Kristóf 40 kr. N. N. 1 fr. Csűrös József 1 fr. B. Bureug 1 fr. Sallak 40 kr. Juschán 40 kr. Márton 1 fr. Hargea 1 fr. Gr. Bethlen Pálné 4 fr. Gergely Sándor 40 kr. Orvos Csikó 1 fr. Gr. Bethlen Sándorné 4 fr. Gr. Berhelen Ferencz 4 fr. Általam Bogdán nagyfalusi jegyző ur 1 fr. Szabó Zsigmond ur örből 5 fr. Farkas Károly ur 1 fr. Bartók Ádám gazdatiszt ur 5 fr. mind ezüstben Meltóságos báró Löwenthal Sámuel ur méltóztatott legközelebbi havassáról a templom s toronyhoz szükséges minden fát megajánlani, mely kegyessége mignak a templom sürgősebb befűthetése végett száraz fenyőfa vásároltatván, egészben igénybe nem vehetőtté ugyan, de megvagyunk győződve, hogy a templomra fel nem használt fát a papi csűrűslókra át fogja engedni. Gr. Kun Kata báró Löwenthal Sámuelné 12 pfr. Beszterce-kerületi főorvos Dr. Borsos József ur 30 pfr. azon nyilatkozat kíséretében, „most több pénzem nincs, de míg a templom felépül, minden perczen kész leszek filléreimet megosztani az ekklézsiával.” *

VÁLYI ELEK, esperes.

(Folytatjuk.)

1857. ápr. 21. miniszteri rendelet

(kivonatilag.)

Magyar-Horvát-Tótországra sat. és Erdélyre kihatólag a közúti és vízipitványok körüli kisajátítási eljárás tárgyában következő szabályok állítottak meg.

1. § A fennebbi célból az állam által igénybe vett átengedéseknek két eset különöztetendő meg a szerint, a mint valamely telek, kavics-gödör, vagy köbánya, a) közút vagy vízipitványt végett a tulajdonostól elvételek maradandólag, vagy b) valamely építési anyagok: kavics sat. nyérése vagy lerakása végett csak időszakilag használatik. Mindkét esetben a polg. törv. könyv 364—65 §-ainak elvei alkalmazandók, s így a tulajdonos akarata ellen csak akkor nyulhatni illő kárpótás mellett tulajdonához, ha azt köztekintetek igénylik.

2. § A kárpótás mérvé, rendes becsü újánnyomozandó ki, mely az illető hatóság által, a víz vagy utépítési hivatalok megfűtása mellett, részrehajlatlan becsüök által teljesítendő. Azon felek, kik a kárpótlanítási határozattal meg nem elégednének a mennyiség kérdésére nézve rendes perutjára utasítanak.

4. § A végleges megváltásra kiszabott becsüök a telekátvételek a tulajdonosnak kiszolgáltatandó, ha pedig a birtokon követelés lenne, ellátásig, a dologi bírósághoz teleendő. Ha pontosan nem fizetnek ki, a tulajdonos 4°/o késedelmi kamatot követelhet, az államnak fennmaradván igénye vissza követelni ezen kamatot azon hivatalokon kiknek elmulasztása miatt történt a be nem fizetés.

5. § A szerint, időszakig használatra átvett telkek, vagy köbányák körül, annak nem örök, csak időszakig és illetékes értéke becsüend, s évenként kiszolgáltatandó. És ha a teleknek az állam általi hasznóvétele megszűnik, a visszaadás alkalmával annak a hasznóvétel általi érték csökkenése kinyomozandó, s ezen összeg megtérítendő.

6. § Ha közút vagy vízművek végett patakokból, folyókból

*) Eljén!

Szerk.

kavics szedetik, ezért kárpótás nem jár. Kezelésük körül azonban az illetőknek tilos a partban, vagy halászati jogban, s a folyók medreiben kárt okozni. E részben azon hivatalnokok tételnek felelősekké, kik a kavics nyéréssel megbízva vagynak, valamint azok kik a kavicsok elszállítására vállalkoztak.

K Ü L F Ö L D.

Franciaország. Páris, máj. 25. A választási mozgalom már némileg észrevehetővé kezd lenni; legalább az eddig mutakozó jelekből ítélve, ezuttal az eddigi közöny nem fog újra fölmerülni. A kormány semmit sem mulasztott el, hogy a választásokban győzedelmet nyerhessen; azonban mégis az ország egyes részeiből oly tudósítások érkeztek, melyek kedvezőbbben hangzanak az ellenzékre, mint a kormányra nézve. Még maga Párisban sem egészen bizonyos a kormány győzelme; a legrosszabb esetben az ellenzéki pártok jelentékeny minoritásra számítnak.

— Walewszki gróf máj. 16-án együtt levén Feruk Channal, biztosított, hogy a Sah helybehagyta az Angliával kötött szerződést, s a Nord állítása szerint, Napoleonnak sikerült arra birni Palmerstont, hogy Persia kiváratát, miszerint csak bizonyos számú consula legyen — elfogadja, miután Oroszország is részéről ezen korlátozáshoz állott. Ezen angol engedékenységről csakugyan az angol lapok még hallgatnak.

— Páris. Constantin nhg 18-kán este érkezett Bordeauxba s 20-kán Rochefortha folytatta útját. Párisban nagy és kis iparlovagok és oroszbarátok által annyira ostromoltatott volt a herceg, a mint a „Nord” írja, hogy naponként 120—30 levelet kapott, melyet mind elolvasa vagy felolvastat. Némelyek közbenjáról kérétek, hogy Napoleon császártól állomást nyerjenek, vagy börtönből kiszabadíttassanak, mások orosz rendjeleket kérétek, sőt találkozott, ki hogy ő fennsége drága perczét el ne foglalja, s a választás miatt zavarba ne hozza, maga jelölte ki a rendjelet, mely neki inkább tetszene; mások pénzt kérétek tőle kölcsön, sőt fiatal leányok is folyamodtak ajándékokért; sőt nők is voltak, kik „nem levén kivel bemutattatni magokat ő fennségének” kihallgatásért folyamodtak. — Mennyire begyalázták ezen kegyelem-koldusok azon harczfiak hazáját, kik oly hősi bátorsággal rohanták meg a Mamelont, s dönték porba Szabasztopol büszke falait!

Cirkasszia. Stambulból érkezett levelek szerint Mehmed bey főhadiszállása aprilben Sipsohurban volt. Sefer pasa parancsai alatt 40 ezer naib egyesült, s így Mehmed bey több törzsek hozzájárultával egy 80 ezerből álló hadsereget leendő képes ellenség ellen indítani. Más e térről érkezett levelek is említik, mikép a harcziás hangulat a nép közt általános, s hogy a hadi készületek mind két részről nagy eréllyel vannak megkezdve; azt is hírlik, hogy Djambik helység mellett tízezer hegyi lakos s egy kozákszlop közt kemény csata történt; két napig tartott tusázás után a kozákok tetemes veszteséggel kényszerítettek visszavonulni. Említik azt is, mikép egy georgiai ki Daghestanba volt küldve, hogy Shamyl sheiket megölje, a cserkeszek által fölfedeztetvén, kivégeztetett. Orosz jelentések szerint pedig Jerdomikof és

Nikolai orosz lábornokok egy jól tervezett hadmenetet intéztek Tsetsnia ellen, mely teljesen sikerült, s több oly állomásokba juttatá a muszka csapatokat, hommet többé ki nem verhetők; s így a nevezett tartomány meghódíttatása megszűnt problema lenni.

U J P O S T A.

Páris, május 29. A törvényhozó gyűlés ülései tegnap bezárattak, miután előbb a bankterv el lön fogadva. — A „Moniteur” egy sürgönyt hoz Algirből f. hó 26-ról: „F. hó 29-én fényes haditény ment végbe; a be-ni-rat-kurdok minden álláspontja el van foglalva.”

— A neufchatei bog megoldásának eredménye az is, hogy a porosz és francia udvarok között szívélyes viszony fejlődött, mint milyen köztük azelőtt létezni látszott. A porosz király III. Napoleon császárt az őszszel tartandó hadigyakorlatokra meghívta. A császár ekkor a német udvarokat mind meg fogja látogatni s a velek való barátságot még inkább megszilárdítani.

— A dunai fejedelemségekben a választások elhalasztása meg volt rendelve, azon módosítások folytán, melyek az ad hoc divának egybehívását illető fermanokban tetteket. De a moldovai kaimakám nem akar ezen elhalasztásba beleegyezni, s azt rendeli, hogy a választási jegyzékek 30 nap alatt elkészíttessenek. Az „Ind. helge” szerint azonban remélhető, mikép a kaimakám kényszerítetteti fog, hogy a porta és a nagyhatalmak ebbeli akaratának engedelmeskedjék.

— A gen uai bagno-figyenczek közt új complotot fedeztek föl, mely a legborzasztóbbá válhatandó. A bűnösöknél késeket, pisztolyokat és löszert fedeztek föl. Számuk 900-ra megy. Az őrséget megkettőztették, ágyukat szegyeztek az ágyhelyek felé s kijelenték nekik, hogy a legkisebb kísérlettel tüzeln fognak közéjük.

— Verona, máj. 27. Az orvosi jelentés így szól: Rade c z ki gróf ő nmlga hogylété megnyugtató. Ma reggel levételezt a kötés s a csont normalis helyzetben, legjobban állapotban találtatott.

— I l s y, máj. 26. Pápa ő szentsége Anconából ide érkezett s a lakosság által a legszívélyesebben fogadtatott.

N y i l t p o s t a.

Kérdés intéztetett hozzákn, ha vajon a hivatalnokok visszatérési ellen hírlapilag felszólalni szabad volna e a sajtó törvények körülményei között? Nincs ugyan okunk a sajtó törvények túlszigorított panaszoknál; de ezt annak köszönhetjük, hogy minik sem lépünk túl a loyaltitás terén. A hírlapi vád, hivatalnok vagy magános ellen az elégtétel utolsó monedeke, melyet visszaadni nem szabad. A mostani bürocraták felett a felsőbb hivatalok szigorúan őrködnek. A hivatalnok, a bíró, a tétéről ítélesteről szigorúan felelős, azért ki jogserelmét szenved, az elégtételt is fog nyerni törvényes úton, s a legszabadabb hírlapi tör legfelelőbb annak ellenőrzésére lehetne hivatva ha illetékes helyen a méltó panaszokra elégtételt nem adnának.

Sajtóhírlék. Lapunk 74-dik száma, 1 lap, 3-k has. 20 sor, e helyett: „nemzet iródmára” olv. „nemzetre.” 75-dik szám, 1 lap, 2-dik has. 23-dik sor e helyett: „miveltésünk ellentállása” olv. „miveltésünk alatt állása.” 77. sz. 312-dik l., 3-dik hasáb 18 sorban értelmezésváró hiba észlezt be, „Melynek lángját képviseli” helyett olvasni kell: „melynek lángját mérsékeli.”

Bécsi borsz. Május 29-dikén. Magyar urbéri pap. 80°/o Nemzeti kölcsön 84°/o Arany pénz 7°/o Ezüst 5°/o

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

Hivatalos hirdetések kivonatban.

Az abrudbányai cs. k. bányá-igazgatóság f. é. máj. 17-ről 349 sz. a pályázatot hirdet a verespataki róm. cathol. tanító és kántori állomásra 4 eft 41°/o kr. hetenkénti fizetéssel és szabadszállással. A német és magyar nyelvet tudó pályázók adjákbe oda szabályszerű kérelmeiket f. é. június 18-ig.

A m. vásárhelyi cs. k. járás törv. szék f. é. máj. 18-ról 2269 sz. a felhívja Pető Mariát Dobainét és Dobai Juliannát ellenőrk. ügyvéd Nagy Zsigmond által, borbély legény Hungler Andrásnak tartozó 286 váltó ft. 5 kr. iránt indított kereset védelmire. Tárgyalási határnaf. é. június 15-dike d. e. 9-kor. Részökre kirendelt ügyvéd Kozma Endre.

Az országos cs. k. pénzügyigazgatóság Szebenben f. é. máj. 20-ról 12612 sz. a pályázatot hirdet a törösvári adó pénztárnokságra 700 e. ft. évi fizetéssel és szabadszállással vagy 10°/o váltásdíjjal. Az ajánkozók adják be oda szabályszerű kérelmeiket f. é. június 30-ig.

A dézsmegyei cs. k. törv. szék f. é. ápr. 15-ről 1329 sz. a. tudatja, hogy gróf Kornizs Zsigmond tömegéhez tartozó és elfoglalt szent benedeki rész-jószágot, a Medgyesi István kérelmire, f. é. június 26-kán és július 31-kén d. e. 10-kor az ottani iródban közérveresen eladják.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 7-ről 3941 sz. a. tudatja hogy Kabos Mihály és neje elfoglalt pusztasza miklósi jószágát, az abrudbányai község ne-

vében ügyvéd Fejér Márton kérelmire, f. é. június 27-kén és július 27-kén d. e. 10-kor, az ottani törv. széknél, közérveresen eladják.

A sepsi-sz. györgyi cs. k. járáshivatal mint törv. szék f. é. ápr. 25-ről 1442 sz. a. tudatja hogy Daczó Pál elfoglalt köház nevű kaszálóját Sepsi-sz. györgyön, Daczó Gergely kérelmire, f. é. június 25-kén és július 25-kén d. e. 9-kor, az ottani törv. széki iródban közérveresen eladják.

Az erdélyi cs. k. helytartóság f. é. máj. 24-ről 14532 sz. a. tudatja, hogy a marhavész Moldovában Szewerdeny és Zahoreny helységben, valamint a Moldovával szomszédos Kahul megyében is kitört és ezekből a Moldovába menő bukovinai határszelen a veszélyes idő 20 napra van felemelve.

A dézsi cs. k. járás-hivatal f. é. máj. 18-ról tudatja a dézsi urnapi országos vásár az Úrnaf után való keddre van áttéve.

A m. vásárhelyi-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 20-ról 2851 sz. a. tudatja, hogy az országos cs. k. főtörvényesektől kinevezett árvai bizottság M. Vasárhelyt f. é. május 11-kén megkezdte hivatalos munkálkodását.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. ápr. 16-ról 3612 sz. a. csődöt hirdet kolozsvári kereskedő Poszler József összes vagyonára. A hitelezők adják be oda követeléseiket f. é. június 30-ig tömeg gondnok Dr. Rottensteiner ellen.

A brassó-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 16-ról 2762 sz. a. felhívja báró Diószegi Antalt, ellene az erd. cs. k. pénzügyvédség által, az esketési pénzalapba tar-

tozó 200 eft. iránt indított kereset védelmire. Felettelési határidő 45 nap. Részére kirendelt ügyvéd Veress György.

A sz. udvarhely-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 21-ről 198 sz. a. pályázatot hirdet az ottan megürült irnoki állomásra 350 e. ft. évi fizetéssel. A pályázók adjákbe oda szabályszerű kérelmeiket f. é. június végéig.

Urbér kárpótási tőke utalványozás

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 20-ról 4785 sz. a. tudatja, hogy Zeyl Károlynak ajtoni birtoka után 264 eft. 27°/o kr. kárpótási tőke van megadva utalványozás végett. A beadási határidő f. é. augst. 15-éig.

HIVATALOS.

(192)

(Bélyegmentes.)

Jég- és tűzkármentési fölhívás.

A mezei termények jégkár elleni biztosításának korszaka bekövetkezvén, a t. közönség figyelmessé tétetik a jégkárak által évenként eléldéztető pusztulásokra, s egy-szersmind a cs. k. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat által lyti kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat lépni tiszteltet fölhívatik ezen társulatba lépni Társulatunk tagjai egymásnak — kölcsönösség alapján — mind jég- mind tűzkár ellen teljes 100 pctnyi kárterítést biztosítanak, s kitűzött céljuk az év végén fölmerülő biztosítási díj-összet felleslegének „osztáléképeni” visszanyerése, hogy biztosítása arányban minden tagja a társulatnak csakis annyival járult legyen a közös pénztárhoz, mennyit a valósa-

gos kár födezésére a társulat tiszta kívánalmi igénylenek. — A kárterítés az alapszabályok értelmében a kár mivoltának szabályszerű megállapítása után 50 pct erejéig rögtön térítettik meg, mi azonban ellentem áll, a kárt már ez elől fizetésekor, teljes 100 pcttel fordítani meg A társulatba lépés pedig megtörténhetik e társulatnak a két magyarbázisban s az összes biradalom mindenik tartományában létező ügyvivősegi által, holott a szükségelt nyomtatványink díjtalanul kaphatók, valamint a kívántató utasítások is egész készséggel kiszolgáltatnak. — Kolozsvárt, május 20-kán 1857.

A cs. kir. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat igazgatósága.

Nem hivatalos.

(193)

(2—3)

Torda május 25 kén. Fűrdők piros lohogója közeledő június első napján ki fog tüzetni. Az intézet körében vidéki vendégek számára szállás, szabad és zárt fűrdő-szobák illő kényelmekkel ellátva. Gondoskodva van kívánságot kielégítő vendéglőről és pontos szolgálattól; hideg meleg fűrdések díjja a mult évnél feljebb emelve nincsen; két kényelmes fogat minden idő tájban tanálható a cs. k. postahivatali szállás előtt kész. egy személynél 10 p. krért a fűrdőhöz kivitelére s ugyan annyit, s többeknek együtt olcsóbb ártért vissza is hozására. A szenvedő betegek és nyári fűrdés mulatságait élvezni ohaj-tók mind ezekről értesitetnek.

Id. Kemény István intézet igazgatója.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.